

## การเขียนตามคำบอก (dictation)

อ้อยทิพย์ กรมกุล

ถ้าจะพูดกันถึงเรื่องการเขียนตามคำบอก หรือ dictation หลายๆ คนคงจะนึกว่าเขาเรื่องโบราณมาเขียน บางคนอาจจำไม่ได้แล้วด้วยซ้ำว่าคืออะไร มีลักษณะอย่างไร มีประโยชน์ในด้านกรเรียนการสอนอย่างไรบ้าง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในปัจจุบันได้หรือไม่ ผู้เขียนจำได้ว่าสมัยที่เรียนชั้นประถมและมัธยมตอนต้น ครูได้นำเอา dictation มาสอนซึ่งเท่าที่ผู้เขียนทราบ ในปัจจุบันโรงเรียนระดับประถมและมัธยมก็ยังคงใช้กันอยู่ ส่วนใหญ่เน้นด้านการสะกดคำศัพท์ให้ถูกต้องเพียงคำเดียวเท่านั้น มหาวิทยาลัยต่างประเทศบางแห่งก็ให้ความสำคัญแก่การเขียนตามคำบอกอย่างมาก โดยใช้เป็นข้อทดสอบในการรับนักศึกษาต่างชาติเข้าเรียน เช่นที่ UCLA (University of California at Los Angeles)

จุดมุ่งหมายของการเขียนตามคำบอกโดยทั่วๆ ไปคือ เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความสามารถในด้านกรสะกดคำ คำศัพท์ เครื่องหมายวรรคตอน ทักษะการฟัง รวมทั้งทักษะการเขียนด้วย การเขียนตามคำบอก แต่ละประเภทขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน เช่น สำหรับผู้เรียนระดับต้นผู้สอนอาจใช้การเขียนตามคำบอกที่ทดสอบเกี่ยวกับการสะกดคำ เป็นต้น

การเขียนตามคำบอกแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้<sup>1</sup>

### 1. การเขียนตามคำบอกแบบมาตรฐาน (Standard dictation)

ผู้สอนเลือก passage สั้นๆ (เพียง 1 หรือ 2 paragraphs) ที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ลักษณะของ passage อาจจะเป็นนิทานสั้นๆ บทสนทนา หรือโคลงกลอน

---

<sup>1</sup> Thomas M. Speer. Putting Variety into Dictation. *FORUM* Volume XVIII, No. 3, July 1980, pp. 29-30.

ขั้นตอนของการเขียนคำบอกแบบมาตรฐานมีดังนี้ คือ

1.1 เมื่อเลือก passage ได้แล้ว ถ้ามีคำยากซึ่งผู้เรียนไม่เคยพบมาก่อน หรือพวกวิสามานยนาม (proper noun) ผู้สอนอาจจะเขียนคำเหล่านั้นไว้บนกระดานก่อนที่จะเริ่มให้ผู้เรียนเขียนตามคำบอก

1.2 ผู้สอนอ่าน passage ด้วยความเร็วปกติ ผู้เรียนฟังโดยไม่เขียนตาม

1.3 ผู้สอนแบ่งอ่าน passage ออกเป็นช่วงสั้นๆ ให้ได้ใจความพอดี ไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป ผู้เรียนเขียนตามคำบอกนั้นๆ จำนวนคำในแต่ละช่วงที่ผู้สอนพูดไม่ควรน้อยกว่า 7 คำ<sup>1</sup> และไม่ควรหยุดอยู่ระหว่างกลางวลีเช่น

Bill and Mary Rogers grew up in the/Western part of the United States.

/ หมายถึงช่วงที่ผู้สอนหยุดอ่าน

การหยุด (pause) ของแต่ละช่วงควรนานแค่ไหน (Oller<sup>1</sup>) ใช้วิธีสะกดคำที่อ่านไปแล้วทุกตัวในใจ เช่น เมื่ออ่านจบแต่ละช่วง ผู้สอนจะสะกดคำที่อ่านไปแล้วทุกตัว เช่น B-I-L-L-R-O-G-E-R-S เมื่อสะกดหมดแล้วก็เริ่มบอกใหม่เพื่อให้เวลาแก่ผู้เรียนได้เขียนทัน แต่อย่างไรก็ตาม ความเร็วในการอ่านและการพูดข้อความซ้ำขึ้นอยู่กับความยากง่ายของ passage และระดับของผู้เรียนด้วย

1.4 ผู้สอนอ่าน passage นั้นอีกครั้งด้วยความเร็วปกติ ในระหว่างที่ผู้สอนอ่านทวนให้ฟัง ผู้เรียนก็จะดูทวนตามไปด้วย ถ้าพบคำไหนผิดหรือขาดหายไปก็เติมให้เรียบร้อย ผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนคนใดคนหนึ่งอ่านให้ฟังทั้งชั้น หรือเรียกอ่านทีละคนก็ได้

1.5 ผู้สอนเก็บงานของผู้เรียนมาตรวจ หรืออาจให้ผู้เรียนตรวจเองโดยที่แจกต้นฉบับให้ แต่วิธีหลังนี้ไม่ค่อยได้ผลดีนัก เพราะผู้เรียนไม่ชินในการตรวจเอง บางทีอาจจะละเลยปัญหาหรือข้อผิดพลาดไปได้ เช่น ตกเครื่องหมายวรรคตอน หรือการสะกดคำ แม้ว่าจะมีต้นฉบับอยู่ก็ตาม ถ้าผู้สอนตรวจเองก็จะวงรอบคำผิดให้และคืนให้ผู้เรียนพร้อมกับให้เปรียบเทียบกับต้นฉบับ ผู้สอนอาจจะใช้เวลา 5-10 นาที ให้ดูคำผิดและแก้ไข และเขียนตามคำบอกอีกครั้ง Speer เห็นว่าถ้าเราให้ผู้เรียนเขียนซ้ำ 2-3 ครั้ง (passage เดิม) การเรียนรู้จะเกิดขึ้น ผู้เรียนจะระวังข้อผิดของตัวเองและอีกทั้งยังเห็นความก้าวหน้าของตนในการเขียนตามคำบอกครั้งต่อๆ ไปด้วย

<sup>1</sup> John W. Oller, Jr. *Language Tests at School: A Pragmatic Approach*, Longman Group Limited, 1971. pp. 272-273.

## 2. การเขียนตามคำบอกที่มอบหมายล่วงหน้า (preassigned dictation)

ผู้สอนจะมอบหมายให้ผู้เรียนไปดู passage ที่จะใช้เขียนตามคำบอกในหนังสือเรียน หรืออาจเป็นบทเรียนนอกเหนือจากในหนังสือ (ผู้สอนเป็นผู้แจกให้เอง) ผู้เรียนก็จะไปศึกษาและ ท่องศัพท์มาล่วงหน้าตามความสามารถของแต่ละคน ลักษณะของการเขียนตามคำบอกแบบนี้เป็น การบ้านที่ดี (ในการท่องศัพท์) อีกทั้งเป็นการทำให้ผู้เรียนชวนช่วยที่จะท่องศัพท์

## 3. การเขียนตามคำบอกโดยให้อ่านก่อนล่วงหน้าในเวลาจำกัด (dictation with timed reading beforehand)

ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่าน passage ในเวลาที่กำหนด เมื่อถึงเวลาที่ให้แล้วก็ให้เลิกอ่าน และผู้สอนจะใช้วิธีการเขียนตามคำบอกแบบมาตรฐาน (Standard dictation) ข้อดีของแบบนี้คือ ผู้เรียนจะเรียนรู้การเดาความหมายจากคำที่อ่านโดยไม่ต้องใช้พจนานุกรม หรือต้องฟังการแปลเลย เพราะเวลาที่ผู้เรียนอ่าน passage และพยายามทำเวลาให้ทันจะเป็นการฝึกผู้เรียนในด้าน speed reading ระหว่างอ่านก็มีการเดาศัพท์จากเนื้อความด้วย จะเห็นได้ว่าการสอนแบบนี้เป็นการช่วย เสริมสร้างทักษะในการอ่านให้ผู้เรียนด้วย

## 4. การเขียนตามคำบอกแบบวิธีโคลซ (dictations with cloze materials)

วิธีนี้เหมือนกับของ Oller ที่เรียกว่า partial dictation ขั้นตอนของแบบนี้คือ ผู้ สอนอ่าน passage ให้ฟังหลายๆ ครั้งด้วยความเร็วปกติ เมื่ออ่านจบแล้วให้ passage เติมใน รูปแบบโคลซ (มีบางส่วนของ passage ขาดหายไป) คำที่ถูกตัดออกไปจะเป็นแบบสุ่ม (ทุกๆ คำที่ 5, 7) หรืออาจจะเป็นไปตามความต้องการของผู้สอนเองว่าจะตัดคำไหน ต้องการจะสอน อะไร เมื่อให้ passage แก่ผู้เรียนแล้ว ผู้สอนจะอ่านอีกครั้ง ผู้เรียนก็ต้องเติมคำที่ขาดหายไป ใน passage นั้นๆ การเติมคำที่หายไปต้องเป็น exact word ที่หายไป ข้อดีของแบบนี้คือ ใช้ ทดสอบความเข้าใจด้านความสามารถในการฟังพร้อมๆ กับความสามารถในการอ่านของผู้เรียนด้วย นอกจากนี้ก็ยังให้ประโยชน์ในการสอนโครงสร้างทางภาษา ด้านไวยากรณ์ ถ้าผู้สอนต้องการวัด ความสามารถของผู้เรียนด้าน article หรือ auxiliary verb ก็ตัดคำพวกนี้ออกไป

## 5. การเขียนตามคำบอกกับการเขียนความเรียง (dicto-comp)

dicto-comp เป็นการรวมกันระหว่าง dictation กับ composition ผู้สอนอ่าน passage (1 หรือ 2 paragraphs) ให้ผู้เรียนฟังหลายๆ ครั้ง ผู้เรียนต้องพยายามจำสิ่งที่ได้ยินให้มากที่สุด

และเขียนออกมาให้ถูกต้องและใกล้เคียงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้เรียนอาจใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นคำตาม passage นั้น ๆ แต่ต้องสื่อความหมายเหมือนเดิม ซึ่งลักษณะนี้เหมือนกับเป็นการเขียนความเรียง (composition) และการสรุป (summary) สิ่งที่ได้ฟัง

ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ใช่คำเหมือนใน passage ก็ได้ แต่อาจเลือกคำที่เหมาะสมมาแต่งหรือสรุปย่อให้ใกล้เคียง ผู้สอนก็ตรวจสอบว่าใกล้เคียงกับต้นฉบับมากน้อยเพียงใดเหมือนกับว่ากำลังตรวจ composition มากกว่าที่จะทดสอบว่าผู้เรียนเข้าใจไวยากรณ์นั้น ๆ ดีแค่ไหน<sup>1</sup> และการใช้ dicto-comp นี้ต้องใช้ทักษะในการย่อความประกอบด้วย จะเห็นได้ว่าถ้าจะใช้ dicto-comp ควรใช้กับผู้เรียนระดับสูง และก่อนที่จะให้ dicto-comp ผู้สอนควรให้โครงเรื่อง ศัพท์บางคำที่ยากมากแก่ผู้เรียนเสียก่อน มิฉะนั้นอาจจะยากเกินไป นอกจากนี้ passage ที่ใช้ต้องไม่สั้นหรือยาวไป ผู้สอนอาจจะให้ passage ที่ง่ายที่สุดก่อน ใช้คำที่ง่ายและไม่ซับซ้อน เมื่อผู้เรียนคุ้นเคยแล้ว ก็เริ่มให้ passage ที่ยากขึ้น ผู้สอนอาจจะรวม dicto-comp กับ timed reading (แบบที่ 2) เข้าด้วยกัน คือให้ผู้เรียนอ่าน passage ในเวลาที่กำหนด เก็บ passage จากนั้นให้ผู้เรียนเขียนสิ่งที่อ่านให้ถูกต้องมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้องใช้เทคนิคเหมือนกัน คือให้ passage ง่ายๆ ก่อนแล้วค่อยเพิ่มความยากขึ้น เช่น เพิ่มความยาวของ passage หรือเพิ่มศัพท์ที่ยากขึ้น

## 6. การเขียนตามคำบอกกับแบบฝึกหัดทางไวยากรณ์ (dictation with following grammar exercise)

ถ้าผู้สอนมีจุดประสงค์ที่จะเน้นทางด้านไวยากรณ์ สามารถใช้วิธีเขียนตามคำบอกที่มีแบบฝึกหัดทางไวยากรณ์ด้วย ซึ่งวิธีนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

### 6.1 การเขียนตามคำบอกระดับประโยค (sentence dictation)\*

ผู้สอนอ่านประโยคตัวอย่างให้ฟัง 2-3 ประโยค เช่น ประโยคที่แสดงปัจจุบันกาล (present tense) ผู้เรียนเมื่อฟังแล้วต้องเปลี่ยนกริยาที่ได้ยินเป็นกาลอื่น เช่น อดีตกาล (past tense) ความชัดเจนของคำสั่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนต้องนึกไว้เสมอ ต้องแน่ใจว่าผู้เรียนเข้าใจคำสั่งดี เมื่อเข้าใจแล้วเริ่มอ่านประโยคให้ฟังแล้วให้ผู้เรียนเขียนและเปลี่ยนกริยาไปตามที่ต้องการ

<sup>1</sup> Charles V. Taylor. Dictation as a Test of English Proficiency. *RELC JOURNAL*, Volume 11, Number 2, December 1980. p. 89

## 6.2 การเขียนตามคำบอกระดับ passage (passage dictation)\*

ขั้นตอนในการเขียนตามคำบอกแบบนี้เหมือน Standard dictation แต่ผู้เรียนจะต้องเปลี่ยนประโยคตามผู้สอนสั่งว่าต้องการให้เปลี่ยนเป็นอะไร เช่น จาก active เป็น passive ขณะที่ลงมือเขียนก็เปลี่ยนไปเลย ผู้สอนต้องเตรียมดี คือ passage ที่ใช้ต้องไม่ซับซ้อนเกินไป และคำสั่งต้องชัดเจนพอเพื่อกันความสับสนของผู้เรียน การยกตัวอย่างก่อนเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะว่าลักษณะการเขียนตามคำบอกแบบนี้ค่อนข้างยากและซับซ้อนกว่าระดับประโยค การทำแบบฝึกหัดควรเริ่มจากง่ายไปหายากเช่นกัน

จะเห็นว่าแบบฝึกหัด 2 แบบนี้ ทำให้เกิดความหลากหลาย (variety) เพราะผู้เรียนไม่ได้เขียนตามคำบอกอย่างเดียวก่อน ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในด้านไวยากรณ์เปลี่ยนกริยาจากกาลหนึ่งไปอีกกาลหนึ่ง หรือในด้านอื่น ๆ ตามที่ผู้สอนสั่ง

## 7. การเลียนเสียงพูด (elicited imitation)

ทักษะนี้เหมาะกับเด็กวัยเริ่มเรียนหรือผู้ใหญ่ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ แทนที่ผู้เรียนจะต้องเขียนตามสิ่งที่ได้ยิน ผู้เรียนก็พูดตามผู้สอนแทน

นอกจากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้แล้ว ก็ยังมี dictation ชนิดอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนเช่น secretarial dictation คือการเขียนตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ลักษณะการเขียนจะเป็นแบบตัวเลข ค่อนข้างซับซ้อนเพราะผู้ที่จดตัวเลขได้ต้องมีความจำแม่นยำ และรู้ตัวตัวเลขที่ซ้ำ

จะเห็นได้ว่าเทคนิคการใช้ dictation มีหลายวิธี การตรวจและการให้คะแนนจะมีความซับซ้อนหรือง่ายขึ้นอยู่กับแต่ละแบบ Sawyer และ Silver<sup>1</sup> ได้กล่าวถึงการตรวจว่าเมื่อทำแบบฝึกหัดใด ๆ แล้วต้องตรวจทันทีอย่าทิ้งไว้นาน เครื่องหมายที่กำหนดใช้ในการตรวจไม่ควรให้มีมากจนเกิดความสับสน ควรจะอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจว่าเครื่องหมายแบบไหนหมายความว่าอย่างไร เช่น ถ้าผิดด้านความเข้าใจ ให้ทำเครื่องหมาย  ถ้าสะกดผิดให้ขีดเส้นใต้คำนั้นๆ หรือถ้าผิดเครื่องหมายวรรคตอนให้ทำเครื่องหมาย ^ เป็นต้น

\* การเขียนตามคำบอก 2 แบบนี้ คือ ดิกโทกลอส (dictogloss) ผู้เรียนต้องใช้ความรู้ความสามารถในด้านไวยากรณ์เพื่อนำมาเปลี่ยนประโยคใหม่ให้ถูกต้อง

<sup>1</sup> Jesse O. Sawyer and Shirley K. Silver. Dictation in Language Learning. Teaching English as a Second Language. Newbury House Publishers, 1969.

ข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนมักจะทำเสมอ ๆ พอจะจำแนกออกได้ดังนี้<sup>2</sup>

1. Deletion – หมายถึงคำที่ผู้เรียนไม่ได้เขียนลงไป

เช่น 0000 In the Western 00000. He was a real cowboy, 000000 all day. (Bill Rogers  
 ^ ^ ^  
 grew up in the western part of the United States. He was a real cowboy, riding  
 horses around his father's ranch all day.)

2. Distortion of form – การใช้รูปแบบผิดไป

เช่น Bill Rogers grow in the Western part of the United States. (grew)

3. Distortion of sequence – การเรียงลำดับขั้นตอนผิด

เช่น He was a real cowboy, riding horses around all day his father's ranch. (He was  
 a real cowboy, riding horses around his father's ranch all day.)

4. Intrusion of words. คือคำที่ไม่มีใน passage แต่ผู้เรียนใส่เข้ามา

เช่น He was a real cowboy, riding horses around his father ranch all day long.  
 (ผู้เรียนใส่คำว่า long เข้ามา)

ในด้านการให้คะแนน จะเห็นว่าแบบ dicto-comp ยากกว่าทุกแบบ ถ้าผู้สอนต้องการ  
 เน้นว่าผู้เรียนต้องมีความรู้ในด้านไวยากรณ์มากกว่าด้านอื่น ความผิดในการสะกดคำไม่ควรถือเป็น  
 เรื่องใหญ่ อาจจะไม่หักคะแนนก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สอนว่าต้องการอะไรจากผู้  
 เรียน ถ้าจะพูดถึงในด้านการทดสอบ dictation สามารถประเมินผลจากผู้เรียนได้ทุกด้าน dictation  
 เป็น global test คือเป็นการทดสอบภาษาหลาย ๆ ทักษะรวมกัน

**องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ dictation ยากคือ**

1. เนื้อหาของ passage ยากเกินระดับความสามารถของผู้เรียน
2. การอ่านแต่ละช่วงของผู้สอนยาวเกินไป
3. การนำเสนอบทเรียนเร็วไปทำให้ผู้เรียนสับสน
4. ผู้สอนอ่าน passage ให้ฟังน้อยครั้ง
5. ผู้สอนมีปัญหาด้านภาษา ทำให้ผู้เรียนฟังไม่เข้าใจ หรือผู้เรียนเองคุ้นเคยกับ  
 สำเนียงใดสำเนียงหนึ่ง เมื่อมาฟังสำเนียงที่ไม่คุ้นก็ทำให้ไม่เข้าใจได้

<sup>2</sup> John W. Oller. *Language Tests at School* pp. 276-277.

### ข้อดีของ dictation

: ด้านผู้สอน

1. วิธีสอนแบบนี้ใช้ได้กับจำนวนผู้เรียนค่อนข้างมาก ผู้สอนสามารถควบคุมได้ทั่วถึง เพราะขณะที่ทำ dictation ทุกคนต้องเขียนพร้อม ๆ กันจะไม่มีใครนั่งเฉย
2. วิธีการสอนไม่ซับซ้อน
3. ในกรณีที่ผู้เรียนพูดภาษาแม่ไม่เหมือนกัน การสอนโดยวิธีนี้จะทำให้ผู้สอนเห็นความแตกต่างของข้อผิดพลาดของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องเนื่องกันระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่สอง

: ด้านผู้เรียน

1. ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการเขียน การฟัง การอ่าน ศัพท์ หลักภาษา ฯลฯ ไปพร้อม ๆ กัน
2. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางด้านการจดคำบรรยาย (note taking)
3. ในกรณีที่ผู้เรียนตรวจงานของตนเอง ทำให้เห็นข้อผิดพลาดและจดจำข้อผิดพลาดได้ดี และทำให้เกิดความระมัดระวังมากขึ้นในครั้งต่อไป
4. การทำแบบฝึกหัด dictation ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจขึ้นว่า ถ้าทำแบบฝึกหัดและทำคำตอบผิด ตัวผู้เรียนเองที่จะต้องเป็นผู้แก้ไข ครูผู้สอนและตัวแบบฝึกหัดนั้น จะเป็นสิ่งที่ชี้ทางให้รู้เท่านั้นว่าข้อผิดพลาดอยู่ที่ไหน

จะเห็นได้ว่าในด้านทฤษฎี การเรียนการสอนแบบ dictation นี้ดี แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ถ้าจะนำมาใช้กับการเรียนการสอนบ้านเราในระดับสูง คงมีปัญหามากในแง่การเตรียมตัวผู้สอน เช่น ถ้าเราจะสอน dictation ในวิชาภาษาอังกฤษ เราก็ต้องหาผู้สอนที่มีความเข้าใจและพูดภาษานั้น ๆ ได้คล่องได้ดีเกือบเท่ากับหรือเท่ากับเจ้าของภาษา เพราะเวลาอ่านให้ผู้เรียนฟังต้องเป็นไปตามธรรมชาติของภาษานั้นมากที่สุด ถ้าจะใช้ tape โดยมีเจ้าของภาษานั้นพูดเองก็อาจจะมีปัญหาในด้านความชัดเจนของเสียงไม่พอ และต้องใช้งบประมาณรายจ่ายมากเหล่านี้นั้นเป็นต้น ด้านความพร้อมของผู้เรียนนั้น คงไม่มีปัญหาอะไร ถ้าเราเลือกแบบที่เหมาะสมกับระดับผู้เรียน จากประสบการณ์ในการสอนของผู้เขียน ผู้เขียนคิดว่าเด็กไทยเรามีปัญหามากในการเขียน ดังนั้นถ้ามีการนำเอา dictation มาสอนในระดับอุดมศึกษาบ้างก็คงจะดี โดยนำมาดัดแปลงให้เข้ากับสภาพและความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์มากที่สุด.

## หนังสืออ้างอิง

- Allen, Edward D. and Rebecca M. Valette. *Classroom Techniques: Foreign Languages and English as a Second Language*. Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1977.
- Allen, Harold B. and Russel N. Campbell. *Teaching English as a Second Language: A Book of Readings*, McGraw-Hill, 2nd ed. 1972.
- Finocchiaro, Mary. *English as a Second Language: From Theory to Practice*, Regents Publishing Company, Inc., New Edition, 1974.
- Gorman, P. Thomas. The Teaching of Composition, *Teaching English as a Second or Foreign Language*, Newbury House Publishers, Inc., 1969.
- Oller, W. John Jr. *Language Test at School: A Pragmatic Approach*, Longman Group Limited, 1979.
- Sawyer, O. Jesse and Silver, K. Shirley. Dictation in Language Learning. *Teaching English as a Second Language*, Newbury House Publishers, Inc., 1969.
- Speer, M. Thomas. "Putting Variety into Dictation." *Forum*, Volume XVIII, No. 3, July 1980.
- Taylor, V. Charles. "Dictation as a Test of English Proficiency," *RELC JOURNAL*, Volume II, No. 2, December 1980.